

SIKKERHETS DATABLAD

Rubrikk 1. Identifikasjon av stoffet / blandingen og av selskapet / foretaket

Revisjonsdato: 22.02.2010

1.1. Produktidentifikasjon

Handelsnavn: ARDEX FB (B)

Produkttype: EPOXYLIM

Anvendelsesområde: Epoksyylim.

1.2. Relevant identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruk det frarådes mot

Annen bruk det frarådes mot:

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør/omsetter: Ardex Skandinavia as

Besøksadresse: Jerikoveien 10B

Postnummer: 1067

Poststed: Oslo

Land: Norge

Telefon: + 47 22 61 05 00

Telefax: + 47 22 61 05 75

E-post: ardex@ardex.no

www: <http://www.ardex.no>

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon1: Giftinformasjonen: 22 59 13 00

Nødtelefon2:

Rubrikk 2. Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoff eller blanding

2.2. Etikettinformasjon

FARESYMBOLER

R-setninger:

R20/22 Farlig ved innånding og svelging.
R34 Etsende.
R43 Kan gi allergi ved hudkontakt.
R52/53 Skadelig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

S-setninger:

S24 Unngå hudkontakt.
S26 Får man stoffet i øynene: skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig, vis etiketten om mulig.
S61 Unngå utslipp til miljøet. Se sikkerhetsdatablad for ytterligere informasjon.

Farebestemmende komponenter:

m-Xylen-a,a-diamin (20-50%), trimetylhexametylendiamin (10-20%), 4-tert-butylfenol (10-20%), Mannichbase på basis af MXDA og p-tert butylphenol (10-20%)

Særlige merkebestemmelser:

Ec-etikett:

Nei

2.3. Andre farer

Generell farebeskrivelse:

Langvarig eller gjentatt eksponering, som hudkontakt eller innånding av damp, kan gi skader på sentralnervesystemet. Ved blanding av to komponenter må sikkerhetsdatabladene for begge komponentene følges.

Helsefare:

Etsende. Farlig ved innånding og svelging. Kan gi allergi ved hudkontakt.

Miljøfare:

Giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Rubrikk 3. Sammensetning / opplysning om innholdsstoffer

3.2. Blandinger

Identifikasjon	Komponentnavn	Klassifisering	Innhold
CAS-nr: 140-31-8 EC-nr: 205-411-0	2-piperazin-1-yletylamin	Xn;R21/22, C;R34, R43, R52/53	2,5 - 10 %

CAS-nr: 1477-55-0 EC-nr: 216-032-5	m-Xylen-a,a-diamin	C;R34, Xn;R20/22, R52/53	20 - 50 %
CAS-nr: 25620-58-0 EC-nr: 247-134-8	trimetylhexametylendiamin	C;R34, Xn;R22, R43, R52/53	10 - 20 %
CAS-nr: 98-54-4 EC-nr: 202-679-0	4-tert-butylfenol	Xi;R38-R41, N;R51/53	10 - 20 %
	Mannichbase på basis af MXDA og p-tert butylphenol	C;R35, Xn;R20/22, R43, R52/53	10 - 20 %

Tegnforklaring: T+=Meget giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, E=Eksplodiv, O=Oksiderende, F+=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig, IK=Ikke Klassifiseringspliktig

Ingrediens informasjon	Se fullstendige R-setninger under punkt 16.
------------------------	---

Rubrikk 4. Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding:	Oppsøk frisk luft. Oppsøk lege omgående.
Hudkontakt:	Fjern forurensede klær omgående. Vask huden lenge og grundig med vann. Oppsøk lege omgående.
Øyekontakt:	Åpne øyet godt, fjern eventuelle kontaktlinser og skylk straks med vann (helst øyeglass). Oppsøk lege omgående. Fortsett skylkingen til legen overtar behandlingen.
Svelging:	Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.

4.2. Viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

4.3. Informasjon om umiddelbar legehjelp og spesiell behandling som eventuelt er nødvendig

Førstehjelpsinformasjon:	Symptomer: Se punkt 11. Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.
--------------------------	---

Rubrikk 5. Tiltak ved brannslukning

5.1. Brannslukningsmidler

Passende slukningsmiddel:	Slokk med pulver, skum, kullsyre eller vanntåke.
Uegnet slukningsmiddel:	Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Spesielle farer som stoffet eller blandingen kan medføre

5.3. Anvisninger for brannmannskaper

Kommentarer Brann- og eksplosjonsfare:	Bruk vann eller vanntåke til nedkjøling av ikke antent lager. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det brannruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.
--	--

Rubrikk 6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

6.1.1. For ikke-innsatspersonell

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell:	Bruk det samme personlige verneutstyret som nevnt under punkt 8.
--	--

6.1.2. For innsatspersonell

6.2 Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte miljø:	Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann. Kontakt myndighetene i forbindelse med forurensning av jord og vannmiljø samt ved utslipp til kloakkavløp.
--	---

6.3. Metoder for opprydding og rengjøring

Egnede metoder for opprensning:	Søl inndemmes og oppsamles med sand eller annet absorberende materiale og overføres til egnede avfallsbeholdere. Se punkt 13 for kassering. Forsiktig! Etsende.
---------------------------------	---

6.4. Referanse til andre seksjoner

Rubrikk 7. Håndtering og lagring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndteringsveiledning:	Se under punkt 8 for opplysninger om forholdsregler ved bruk og personlig verneutstyr.
------------------------	--

7.2. Betingelser for sikker oppbevaring, inklusiv eventuelle uforenligheter

Lagringsanvisning:	Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l.
--------------------	---

Lagringsforhold

7.3 Spesifikk bruk

Rubrikk 8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr**8.1 Kontrollparametere**

Type	Identifikasjon	Komponentnavn	Grenseverdi	Norm år	Kommentarer
AN	CAS-nr: 1477-55-0 EC-nr: 216-032-5	m-Xylen-a,a-diamin	8t: 0,1 mg/m ³ T		
Generelt (annen informasjon):		<p>Alt personlig verneutstyr skal overholde gjeldende CEN-standarder.</p> <p>Anmerkninger T: Takverdier (maksimalkonsentrasjon som ikke må overskrides)</p> <p>Kontrollmetoder Samsvar med administrative normer kan kontrolleres med yrkeshygieniske målinger på arbeidsplassen.</p>			
Tiltak for å begrense eksponering fra produktet:		Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Rennende vann og øyeglass må være tilgjengelige. Nøddusj må være tilgjengelig. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt.			
Åndedrettsvern:		Bruk åndedrettsvern med filter A2/K2.			
Arbeidshansker:		Bruk vernehansker av type butylgummi. Skift hanskene omgående hvis det kommer forurensninger på dem, og vask hendene med vann og såpe. Gjennombruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte.			
Øyevern:		Bruk ansiktsskjerm.			

Rubrikk 9. Fysiske og kjemiske egenskaper**9.1. Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Tilstandsform:	Væske
Lukt:	Karakteristisk
Farge:	Gulaktig
Kokepunkt:	Verdi: = 150°C
Flammepunkt:	Verdi: = 101°C
Damptrykk:	Verdi: = 0hPa Testverdi: = 20°C
Tetthet:	Verdi: = 1,07g/ml
Løselighet:	Løselighet i vann: Svakt løselig
Selvantenningsstemperatur:	Kommentar: Ikke selvantennende
Eksplorative egenskaper:	Ikke-eksplosiv

9.2 Annen informasjon

Andre fysiske og kjemiske egenskaper:	Antennelig: 510 °C
---------------------------------------	--------------------

Rubrikk 10. Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet****10.2. Kjemisk stabilitet**

Kjemisk stabilitet:	Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.
---------------------	--

10.3. Risiko for farlige reaksjoner**10.4. Forhold som skal unngås****10.5 Materialer som skal unngås****10.6 Farlige spaltningsprodukter****Rubrikk 11. Toksikologisk informasjon****11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger****Toksikologiske data fra komponenter****Toksikologiske data på produktet****Øvrig helsefareopplysninger**

Innånding:	Farlig ved innånding. Innånding virker etsende på de øvre luftveiene. Gir svie i nese, munn og svelg, samt nysing, hoste, åndedrettsbesvær og brystmerter.
Hudkontakt:	Virker etsende og gir brennende smerte, rødme, blemmer og etsesår.
Øyekontakt:	Kan forårsake dype etseskader, smerter, tårer og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap.
Svelging:	Farlig ved svelging. Kan forårsake etseskader i munn, spiserør og magesekk. Smerter i munn, svelg og mage. Svelgeproblemer, illebefinnende og blodig oppkast. Brune flekker og etsesår kan ses i og omkring munnen.
Akutte og kroniske skadevirkninger:	Gjentatt eksponering Fare for skader på sentralnervesystemet Langvarig eller gjentatt eksponering, som hudkontakt eller innånding av damp, kan gi skader på

	sentralnervesystemet.
Allergi og overfølsomhet:	Kan gi overfølsomhet ved kontakt med huden. Symptomene er rødme, hevelse, blemmer og sårdannelse og utvikles oftest langsomt.
Kreft:	Produktet er ikke kjent for å ha kreftfremkallende egenskaper.
Mutagene effekter:	Produktet er ikke kjent for å gi skade på arvestoff.
Reproduksjonskade effekter:	Produktet er ikke kjent for å redusere fruktbarhet eller gi skade på foster.

Rubrikk 12. Miljøopplysninger

12.1. Økotoksisitet

Økotoksikologiske data fra komponenter

Økotoksikologiske data på produktet

Andre økotoksiske data: Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Økotoksikologiske data fra komponenten

12.3. Bioakkumulasjonspotensiale

Økotoksikologiske data fra komponenten

12.4. Mobilitet i jord

Økotoksikologiske data fra komponenten

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Økotoksikologiske data fra komponenten

Økotoksikologiske data på produktet

12.6. Andre negative effekter

Økotoksikologiske data fra komponenter

Økotoksikologiske data på produktet

Beskrivelse andre negative effekter: Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann.

13. Fjerning av rester og avfall

13.1. Metoder for avfallsbehandling

Metoder for avfallsbehandling:	<p>Samle søl og avfall i lukkede, tette beholdere for kassering i henhold til reglene om behandling av farlig avfall. Avfallet skal deklarerer og leveres til innsamlere og anlegg godkjent for håndtering av farlig avfall.</p> <p>EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 08 04 09 Avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer.</p> <p>Det størknede produktet er ikke-farlig avfall i henhold til avfallsforskriften. Kontakt lokale myndigheter for å få anvisninger om avfallshåndtering.</p> <p>Bruk nedenstående kode for avfallsregistrering.</p> <p>EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 09 04 Annet blandet avfall fra bygge- og rivingsarbeid enn det nevnt i 17 09 01, 17 09 02 og 17 09 03.</p> <p>Absorpsjonsmiddel/kluter forurenset med produktet:</p> <p>EAL-kode: 15 02 02 Absorbenter, filtreringsmaterialer (herunder oljefiltre som ikke er spesifisert andre steder), tørkekluter og vernetøy som er forurenset av farlige stoffer</p>
Produktet er farlig avfall:	Ja
Produktets emballasje er farlig avfall:	Nei
Avfallskoder produkt (EAL-koder):	08 04 09 avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer 17 09 04 annet blandet avfall fra bygge- og rivingsarbeid enn det nevnt i 17 09 01, 17 09 02 og 17 09 03
Avfallskoder emballasje/forpakning (EAL-koder):	15 02 02 absorbenter, filtreringsmaterialer (herunder oljefiltre som ikke er spesifisert andre steder), tørkekluter og vernetøy som er forurenset av farlige stoffer

14. Transportopplysninger

Varenavn/Proper Shipping Name:	UN 2735 ; AMINER, FLYTENDE, ETSSENDE N.O.S. (m-Xylen-a,a-diamin) ; 8 ; II ; E/UN 2735 ; AMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S. (m-phenylenebis(methylamine)) IMDG Code segregation group - Ammonium compounds, Alkalis ; 8 ; II
UN-nr:	2735
Farlig gods ADR/RID:	Ja, Klasse: 8, Klassifis.kode: C7, Fareseddel: 8, Farenummer: 80, Forpakn.gr: II
Farlig gods IMDG:	Ja, Klasse: 8, Fareseddel: 8, Forpakn.gr: II, EmS: F-A, S-B, Marine Pollutant: Ja
Farlig gods IATA/ICAO:	Ja

14.6. Spesielle forhåndsregler for brukeren

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Produktet må transporteres i samsvar med reglene for transport av farlig gods på vei og sjø i henhold

Annen transportinformasjon:	til ADR og IMDG.
	Transport etter avsnitt ADR 1.1.3.6: Faktor: 3. Maksimal total mengde pr. transportenhet: 333 l/kg. Flammepunkt: >100°C ADR: Produktet skal ikke merkes som miljøfarlig (symbol: fisk og tre). IMDG: Produktet er ikke en Marine Pollutant (MP) Begrensede mengder: ADR: Maksimal mengde: 1 l pr. innvendig emballasje og 30 kg pr. kolli ved kombinasjonsemballasje. Ved bruk av krympe- eller strekkfolie er grensen 500 ml pr. inneremballasje og 20 kg pr. kolli (inneremballasje må være laget av av metall eller plast som ikke lett kan punkteres eller revne). IMDG: Maksimal mengde: 1 l pr. innvendig emballasje og 30 kg pr. kolli ved kombinasjonsemballasje. Ved bruk av krympe- eller strekkfolie er grensen 20 kg pr. kolli (inneremballasje må være laget av av metall eller plast som ikke lett kan punkteres eller revne).

15. Opplysninger om lover og forskrifter

15.1. Spesielle bestemmelser/lovgivning for stoffet eller mixturen med hensyn på sikkerhet, helse og miljø.

Løsemidler - VOC

Kommentarer:	Annen merkning Ingen.
	Vurdering av kjemikaliesikkerhet Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.
	Viktigste kilder Se punkt 16.

15.2. Kjemikaliesikkerhetsvurdering

Sikkerhetsanalyse av kjemikaliet gjennomført:	Nei
Kjemisk sikkerhetsrapport påkrevet:	Nei
Eksponeringsscenario på mikstur i eget vedlegg:	Nei

16. Andre opplysninger

Leverandørens merknader:	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig til alle som håndterer produktet. REVISJONSOVERSIKT Versjon: 1.0.0 Rev. dato: 05/05/1997 Ansvarlig: ABM Endringer: Nytt HMS-datablad Versjon: 2.0.0 Rev. dato: 11/01/2000 Ansvarlig: MDH Endringer: Pkt 1-16 Versjon: 3.0.0 Rev. dato: 15/09/2003 Ansvarlig: KF Endringer: Pkt 1,2,3,4,5,8,11,12,13,14,15,16
Anbefalt opplæring:	Ingen spesiell opplæring er nødvendig, men grundig kjennskap til dette sikkerhetsdatabladet er en forutsetning.
Anbefalte restriksjoner:	Personer under 18 år må ikke bruke eller utsettes for produktet i yrkesmessig sammenheng. Ungdom over 15 år er imidlertid unntatt fra denne regelen hvis produktet inngår som et nødvendig ledd i en utdanning.
Øvrig informasjon:	Bransje Byggebransjen Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet på bakgrunn av opplysninger fra leverandøren om produktet da det ble laget (f.eks. datablad og lignende).
Informasjonskilder:	Viktigste kilder Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, FOR 2002-07-16-1139 (Sist endret: 2005-10-31). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære, november 2007. 2009-utgaven av ADR og 2008-utgaven av IMDG. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), FOR 2004-06-01-930 (Sist endret: 2006-11-16). Forskrift om arbeid av barn og ungdom, FOR 1998-04-30-551 (Sist endret: 2003-01-01). Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH), FOR-2008-05-30-516. (Sist endret: FOR-2009-02-04-119).
	R22 Farlig ved svelging. R20/22 Farlig ved innånding og svelging. R21/22 Farlig ved hudkontakt og svelging.

Risikosestninger med fulltekst(fra pkt. 2 og 3):

R34 Etsende.

R35 Sterkt etsende.

R38 Irriterer huden.

R41 Fare for alvorlig øyeskade.

R43 Kan gi allergi ved hudkontakt.

R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet

R52/53 Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

HMS-datablad utarbeidet av:

Teknologisk institutt Laboratorietjenester as v/ Knut Finsveen